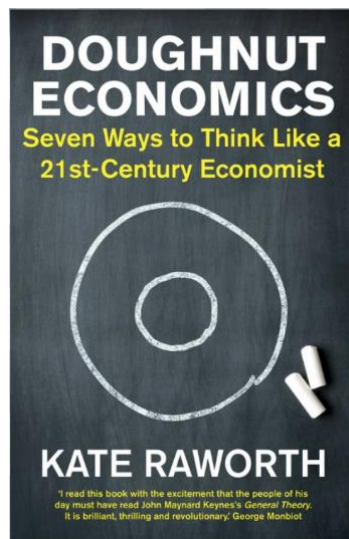

บทปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

Doughnut Economics: Seven Ways to Think Like a 21st-Century Economist

(เจ็ดวิธีคิดเศรษฐศาสตร์แห่งศตวรรษที่ 21)

ผู้เขียน Kate Raworth

สำนักพิมพ์: Random House Business

บทวิจารณ์โดย

ณชพัฒน์ สิทธิวรพัฒน์¹

เศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันกำลังเผชิญความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจหรือวิกฤตสิ่งแวดล้อม Doughnut Economics โดย Kate Raworth เสนอกรอบแนวคิดใหม่ที่ปฏิวัติการมองเศรษฐศาสตร์แบบเดิม ๆ หนังสือเล่มนี้แนะนำแนวคิด “โดนัทเศรษฐศาสตร์” ที่ช่วยสร้างสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการเคารพขีดจำกัดของโลกธรรมชาติ ผู้เขียนใช้ “โดนัท” เป็นสัญลักษณ์ของกรอบการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน โดยวงในของโดนัทคือ ความต้องการขั้นต่ำที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับ เช่น อาหาร น้ำสะอาด และที่อยู่อาศัย ขณะที่วงนอกของโดนัทคือขีดจำกัดด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับมนุษย์คือพื้นที่ระหว่างวงในและวงนอก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนี้

หนังสือ Doughnut Economics โดย Kate Raworth นำเสนอแนวคิดใหม่ที่กล้าท้าทายกรอบความคิดของเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก โดยเน้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนเป้าหมายทางเศรษฐกิจและพัฒนา

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Email: 7145436500002@ptu.ac.th

กระบวนการที่สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ พร้อมทั้งรักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน Raworth ได้สรุปแนวคิดสำคัญ 7 ประการไว้ดังนี้ 1) *เปลี่ยนเป้าหมายจาก GDP สู่มิติด้าน* Raworth เสนอว่าการวัดความสำเร็จทางเศรษฐกิจไม่ควรจำกัดอยู่ที่การเติบโตของ GDP แต่ควรใช้กรอบแนวคิด “โดนนัท” ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น สุขภาพ การศึกษา และความเท่าเทียม กับการรักษาขอบเขตของระบบนิเวศ เช่น การลดการปล่อยคาร์บอนและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตและความยั่งยืนแทนการวัดผลด้วยตัวเลขเพียงอย่างเดียว 2) *มองเศรษฐกิจในภาพรวมเศรษฐกิจศาสตร์กระแสหลักมักแยกเศรษฐกิจออกจากสิ่งแวดล้อมและสังคม* Raworth ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างทั้งสามองค์ประกอบ โดยเน้นความสำคัญของการพิจารณา เศรษฐกิจในฐานะระบบที่ผสมผสานสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างการพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืน 3) *เปลี่ยนมุมมองต่อมนุษย์เศรษฐกิจศาสตร์* Raworth วิพากษ์วิจารณ์แนวคิดดั้งเดิมที่มองมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความ มีเหตุผลและเห็นแก่ตัว โดยเสนอว่าความซับซ้อนของพฤติกรรมมนุษย์ควรถูกนำมาพิจารณาในแบบที่ครอบคลุม มากขึ้น เช่น ความเอื้ออาทร การทำงานร่วมกัน และแรงจูงใจทางสังคม ซึ่งสะท้อนถึงธรรมชาติที่แท้จริงของ มนุษย์ในโลกยุคปัจจุบัน 4) *เข้าใจพลวัตของระบบแทนที่จะมองเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่คงที่* Raworth เสนอให้ เข้าใจเศรษฐกิจในฐานะระบบที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีความซับซ้อน ความสามารถในการวิเคราะห์ พลวัตขององค์ประกอบต่าง ๆ จะช่วยให้การออกแบบนโยบายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วทั้งที่ 5) *กระจายความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม* Raworth ระบุว่าความไม่เท่าเทียม ในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำไม่เพียงพอ เศรษฐศาสตร์จำเป็นต้องออกแบบกลไกที่ส่งเสริมการกระจาย ความมั่งคั่งและโอกาสอย่างเท่าเทียม ตัวอย่างเช่น การปรับปรุงระบบภาษีให้เป็นธรรมมากขึ้น หรือการพัฒนา นโยบายสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมผู้ด้อยโอกาส 6) *สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน* Raworth เรียกร้องให้ยุติการใช้ ทรัพยากรแบบสิ้นเปลือง และมุ่งเน้นการสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ลดของเสียและขยะ พร้อมทั้งเคารพ ธรรมชาติ ตัวอย่างของเศรษฐกิจหมุนเวียนรวมถึงการรีไซเคิลทรัพยากร การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ และ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 7) *ไม่ยึดติดกับการเติบโต* Raworth ชี้ให้เห็นว่า เป้าหมายของเศรษฐกิจศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ไม่ควรยึดติดกับตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ควรมุ่งเน้นไป ที่การสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์และความยั่งยืนของโลก โดยให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมและ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

หนังสือ *Doughnut Economics: Seven Ways to Think Like a 21st-Century Economist* โดย Kate Raworth เป็นผลงานที่กล้าท้าทายกรอบความคิดทางเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมอย่างน่าสนใจ Raworth ใช้ “โดนนัท” เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการสร้างสมดุลระหว่าง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และขีดจำกัดของระบบนิเวศ วงในของโดนนัทแสดงถึงความต้องการขั้นต่ำที่ มนุษย์ทุกคนควรได้รับ เช่น อาหาร น้ำสะอาด การศึกษา และสุขภาพ ขณะที่วงนอกเป็นตัวแทนของขีดจำกัด ทางสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ระหว่างวงในและวงนอกเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยและยั่งยืน ซึ่ง Raworth นำเสนอเป็นเป้าหมายใหม่สำหรับ เศรษฐศาสตร์ในศตวรรษที่ 21

แนวคิดของ Raworth ชี้ให้เห็นว่าเศรษฐศาสตร์ไม่ควรมุ่งเน้นเพียงการเติบโตของ GDP ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่จำกัดและไม่สะท้อนคุณภาพชีวิตของมนุษย์ Raworth เสนอให้พิจารณาความสำเร็จทางเศรษฐกิจในมิติที่ครอบคลุมมากขึ้น เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเท่าเทียม และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ “โดนัท” เป็นเครื่องมือในการสื่อสารนั้นเป็นการนำเสนอที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย และมีพลัง เพราะช่วยเปลี่ยนความเข้าใจเรื่องเศรษฐศาสตร์ให้เข้าถึงคนทั่วไปได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการ หรือภาคประชาชนทั่วไป

จุดเด่นของหนังสือคือการนำเสนอแนวคิดที่เข้าใจง่าย สอดคล้องกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน การกระจายความมั่งคั่งอย่างเป็นธรรม และการมองเศรษฐกิจแบบองค์รวม ทั้งหมดนี้ช่วยสร้างมุมมองใหม่ที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มนี้มีจุดด้อยในเรื่องการขาดรายละเอียดเชิงปฏิบัติและเทคนิคสำหรับการนำไปใช้ในเชิงลึก เช่น วิธีการประเมินตัวชี้วัดของ “โดนัท” ในบริบทต่าง ๆ และแนวทางการประยุกต์ใช้ในเศรษฐกิจระดับมหภาค ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านบางกลุ่มรู้สึกว่าการนำเสนอเหล่านี้ยังไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบ

ในฐานะผู้วิจารณ์ที่มีประสบการณ์ในธุรกิจคลินิกสุขภาพ แนวคิดจากหนังสือเล่มนี้มีศักยภาพในการนำไปปรับใช้ในองค์กรและอุตสาหกรรมสุขภาพเพื่อสร้างสมดุลที่ยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาโครงสร้างธุรกิจที่คำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การดูแลสุขภาพชุมชน หรือการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม แนวคิดของ Raworth สามารถช่วยส่งเสริมให้องค์กรในอุตสาหกรรมสุขภาพมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนสังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกับการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน

โดยสรุป *Doughnut Economics* เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีมองหาแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แนวคิดที่ Raworth เสนอนั้นไม่เพียงสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล แต่ยังสามารถปรับใช้ในระดับองค์กรและชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนในทุกมิติของชีวิต หนังสือเล่มนี้จึงถือเป็นทรัพยากรสำคัญสำหรับผู้ที่ต้องการสร้างผลกระทบเชิงบวกในโลกยุคปัจจุบันและอนาคต